

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Nihat ERGÜN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Fevzi TOPUZ
Muğla Milletvekili

Uzakdoğu menşeli bazı tekstil, hazır giyim, konfeksiyon deri ürünlerinde yapılan testler sonucunda kanserojen etkili 'azo boyar' (renklendirici) maddesi tespit edilmiştir.

Türkiye'de belirli bir oranın altında azo boyar maddeli ürünlerin ithalatının serbest olduğunu, bu durumun endişe verici boyutlara doğru gittiği, yapılan testlerde direkt vücutla temas eden tişört, ceket, atkı ve şal gibi giysilerin hatta parmak arası terlik ve ayakkabılarda limit üstü azo boyar maddeye rastlanmıştır.

Mart 1995'ten itibaren Türkiye'de Avrupa Birliği'nde olduğu gibi azo boyar maddelerin üretimi ve kullanımı yasak. Bu konuyla ilgili 24 adet yasaklı madde var. Fakat dünyada 30 ppm'e kadar azo boyar maddenin kullanımının serbet olduğunu Türkiye'nin de ithalatta dünya normlarına uyarak 30 ppm'i sadece ithalatta serbest bırakmıştır.

Azo boyar maddeler, tekstilde kullanılan boyaların ürüne tam oturmasını sağlıyor. Ancak kanserojen özelliği var. Fakat yapılan denetimlerde 3000 ppm 'azo boyar madde' içeren kumaşlara rastlandığı basında yer almıştır. 3000 ppm'lik bir elbiseye dokunmak bile kanser yapacaktır.

Tüm bunların yanında ayrıca Uzakdoğu'dan gelen bazı ürünlerde ağır metaller de olduğunu, bunun dünyada yasaklandığını fakat Türkiye'de bu konuda bir düzenleme olmadığı için ithalatın yapıldığı iddia edilmektedir.

Bu konuda yapılan incelemelerde 55 numunede tehlikeli sonuçlar ortaya çıkmıştır. Ekoteks Yönetim Kurulu Üyesi Nilgün Özdemir'in verdiği bilgiye göre, bugüne kadar toplam 2210 firmanın ithalat beyannamesinden numune alınmış. Numunelerin yüzde 3'üne yakın bir oranda 55'inde pozitif çıktı. Özdemir, "Azo boyarın sınırların üzerinde kullanıldığı ülkeler ağırlıklı olarak Çin, Bangladeş, Hindistan ve Nepal. Kansorejen kimyasal içeren 55 numunenin 22'si azo boyar 100 ppm üzerinde çıkmıştır.

Konuyla ilgili olarak;

1. Azo boyar maddelerin kullanan konfeksiyon ürünlerinin denetimin hangi kurum ve hangi laboratuar koşullarında yapılmaktadır?
2. Uzakdoğu ürünü giysilerin boyalarında kanser riski var mı?

3. Piyasada bazı firmalar mallarını ilan yoluyla toplamaktalar. Bu bir anlamda denetimsiz mal satımının ispatı anlamına gelmiyor mu?
4. Kanserojen madde kullanılan giysilerle ilgili ne kadar mal sürülmüştür? Bu malların ekonomik değeri nedir?
5. İthal edilen mallarda neden malın üretildiği ülkede test yapıldığını belgelemiyorsunuz? Aynı şekilde ithal malların Türkiye'ye girişinde de neden test yapılmasını sağlamıyorsunuz?